

Röjning, anpassad för att minska skaderisken men öka begärligt foder, utan extrakostnader

Målet är att behålla de trädarter som är mer begärliga än våra normala virkesproducerande träd tall och gran, i optimal mängd under ungskogsfasen utan att skada huvudstammarna eller sänka tillväxten. Vi ska också kunna göra detta utan att få ökade kostnader fram till att första gallringen är utförd. Detta ger en betydande ökning av attraktivt foder till hjortviltet jämfört med totalröjning av lövplantor vid första röjningen.

Betesbegärliga eller prefererade arter är enligt forskningen rönnskog, asp, sälg (vide), ek. De går under begreppet RASE. Dessa arter är viktiga för den biologiska mångfalden och behöver bevaras i röjningsfasen för att tillräckligt många ska klara den kritiska betesperioden. Kommer det inga nya RASE till trädbildning kommer även viltfodret att minska i framtiden.

Så här kan du göra

För både tall och gran gäller att en relativt tidig första röjning sker för att ta bort konkurrerande lövstammars (framförallt björk) möjlighet att överskugga helt eller skada toppskott genom piskning. Träden ska alltid ha möjlighet att växa fritt uppåt men viss begränsning eller kvalitetsdaning runt om huvudplantorna är ok.

Brunnsröjning eller röjning till tätt förband är en bra metod som också visar att stubbskott från nerröjda björkar inte är lika attraktiva som föda för älg jämfört med de frösådda björkarna. Alla björkar är inte lika bra mat. Se länk till ny forskning nederst.

Facebook: @vildochbortskamd

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Bildtext: Här har alla obetade tallar samt betad tall, björk och RASE fått stå kvar efter första röjningen, men utan att de påverkar tallarnas huvudstammar de närmaste fem till sju åren. Sedan måste en andra röjning till.

Övergripande tankar är att ett så stort antal stammar som möjligt ska finnas i den känsliga ungskogsfasen, upp till att huvuddelen av kvistmassan inte längre är nåbar vid ca 4-5 meter medelhöjd på träden. Eftersom redan betade träd ofta betas igen, är det viktigt att skydda tallarnas toppskott, åtminstone till första röjningen. Detta arbetssätt ger också större möjligheter för att någon av individerna från RASE-arterna kommer igenom betesfönstret och kan bli trädbildande, jämfört med om alla träd ställs ut med jämnt 2 meter produktionsförband i första röjning. Detta utsätter det mindre antalet stammar för stor betesrisk.

Genom att ha mycket löv och tall i granungskogarna utjämnas betetrycket i landskapet och därmed rimligen även skadorna på de talldominerade bestånden. Tallen är ett ljuskrävande trädslag som ofta utsätts för betning. Granen däremot har en förmåga att tåla konkurrens, vilket gör granungskogar lämpliga att hålla mycket foder under tiden mellan första och andra röjningen. Dessa år gör skillnad i fodermängd i landskapet och framförallt att viltet inte är hänvisat till enbart talldominerade ungskogar.

Bildtext: Bilden ovan kunde ha illustrerat en brunnsröjning gjord för 2-3 år sedan men detta bestånd är ännu inte röjt förutom av hjortviltets höga betetryck. Stora mängder foder finns på dessa bördiga granmarker som drar till sig djur även från tallföryngringarna.

Vid risk för skador på produktionsträdens huvudstammar toppas de betesbegärliga träden som växer för nära. På så sätt minskas konkurrensen samtidigt som träden kan leva vidare och producera viltfoder i rätt beteshöjd. Antingen självdör de när beståndet sluter sig eller så röjs de bort vid sistaröjningen eller underöjningen inför första gallring.

Bildtext: Bilden ovan illustrerar de flesta fel som kan hända vid tallföryngring. Glest ställda fröträd av tall utan markberedning på ljung eller lingsmark med alldeles för stort viltbete som resulterat i en hjälpplantering med gran. Vid första röjningen tas i stort sett allt löv och betade tallar ner och kvar står redan lågproducerande granar. Viltet går vidare till nästa ungskog för att äta på oskadade tallstammar.

Viktigt att tänka på

- Övergripande tankar är att ett så stort antal stammar som möjligt ska finnas i den känsliga ungskogsfasen utan att ställa till problem för framtida huvudstammar av olika trädslag. Var rädd om RASE av många skäl.
- Genom att ha mycket löv och tall i granungskogarna utjämnas betetrycket i landskapet och därmed rimligtvis även skadorna i de talldominerade bestånden.
- Grangrupper kan med fördel sparas som skydd i kantzoner mot fuktiga partier.
- Kejderöjsåg är ett bra redskap för viltanpassad röjning. Fördelen är att man kan ta vissa dubbeltoppar på huvudstammar samt enkelt toppa RASE eller andra träd som ska toppas lite högre.

Läs mer

Möjligheter att skapa viltfoder i lövröjningar

https://www.skogssallskapet.se/download/18.2ebe46a615a36cbb4311c993/1487059112706/1213-112%20159-9%20Slutrapport_Nilsson_web.pdf

Facebook: @vildochbortskamd

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden